Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2024/4185

2.8.2024

P9_TA(2023)0484

Europese waterstofbank

Resolutie van het Europees Parlement van 14 december 2023 over de Europese waterstofbank (2023/2123(INI))

(C/2024/4185)

Het Europees Parlement,

— gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 194,

— gezien de Overeenkomst die is aangenomen op 12 december 2015 tijdens de 21e Conferentie van de Partijen bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering in Parijs (de Overeenkomst van Parijs),

— gezien de mededeling van de Commissie van 16 maart 2023 over de Europese waterstofbank (COM(2023)0156),

— gezien de mededeling van de Commissie van 1 februari 2023 getiteld "Een industrieel plan voor de Green Deal voor het nettonultijdperk" (COM(2023)0062),

— gezien de mededeling van de Commissie van 18 mei 2022 getiteld "REPowerEU Plan" (COM(2022)0230),

— gezien de mededeling van de Commissie van 8 juli 2020 getiteld "Een waterstofstrategie voor een klimaatneutraal Europa" (COM(2020)0301),

— gezien de mededeling van de Commissie van 8 juli 2020 getiteld "Energie voor een klimaatneutrale economie: een EU-strategie voor een geïntegreerd energiesysteem" (COM(2020)0299),

— gezien de mededeling van de Commissie van 10 maart 2020 getiteld "Een nieuwe industriestrategie voor Europa" (COM(2020)0102),

— gezien de mededeling van de Commissie van 11 december 2019 getiteld "De Europese Green Deal" (COM(2019)0640),

— gezien het voorstel van de Commissie van 20 juni 2023 voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027 (COM(2023)0337),

— gezien het voorstel van de Commissie van 20 juni 2023 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van het platform voor strategische technologieën voor Europa ("STEP") en tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG, Verordeningen (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 en (EU) 2021/241 (COM(2023)0335),

— gezien het voorstel van de Commissie van 16 maart 2023 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader om een veilige en duurzame voorziening van kritieke grondstoffen te waarborgen, en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 en (EU) 2019/1020 (Europese verordening kritieke grondstoffen) (COM(2023)0160),

— gezien het voorstel van de Commissie van 16 maart 2023 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologieproducten (verordening voor een nettonulindustrie) (COM(2023)0161),

— gezien Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit ([1]), die momenteel wordt herzien,

([1]) PB L 158 van 14.6.2019, blz. 54.

— gezien Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU ([2]), die momenteel wordt herzien,

— gezien Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen ([3]) ("richtlijn hernieuwbare energie"),

— gezien Verordening (EU) 2023/1804 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen en tot intrekking van Richtlijn 2014/94/EU ([4]),

— gezien Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG ([5]), die momenteel wordt herzien,

— gezien Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005 ([6]), die momenteel wordt herzien,

— gezien Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad ([7]),

— gezien Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid ([8]), die momenteel wordt herzien,

— gezien Verordening (EU) 2022/2576 van de Raad van 19 december 2022 inzake de bevordering van solidariteit via een betere coördinatie van de aankoop van gas, betrouwbare prijsbenchmarks en de uitwisseling van gas over de grenzen heen ([9]),

— gezien Verordening (EU) 2021/2085 van de Raad van 19 november 2021 voor de oprichting van Gemeenschappelijke Ondernemingen in het kader van Horizon Europa en tot intrekking van Verordeningen (EG) nr. 219/2007, (EU) nr. 557/2014, (EU) nr. 558/2014, (EU) nr. 559/2014, (EU) nr. 560/2014, (EU) nr. 561/2014 en (EU) nr. 642/2014 ([10]),

— gezien Verordening (EU) nr. 559/2014 van de Raad van 6 mei 2014 tot oprichting van de Gemeenschappelijke Onderneming brandstofcellen en waterstof 2 ([11]),

— gezien Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/1184 van de Commissie van 10 februari 2023 tot aanvulling van Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad door de bepaling van een gemeenschappelijke Uniemethode die voorziet in gedetailleerde regels voor de productie van hernieuwbare vloeibare en gasvormige transportbrandstoffen van niet-biologische oorsprong ([12]),

— gezien Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/1185 van de Commissie van 10 februari 2023 tot aanvulling van Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad door de vaststelling van een minimumdrempel voor broeikasgasemissiereducties door brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof en door de methode te specificeren voor de beoordeling van broeikasgasemissiereducties door hernieuwbare vloeibare en gasvormige transportbrandstoffen van niet-biologische oorsprong en door brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof ([13]),

([2]) PB L 158 van 14.6.2019, blz. 125.
([3]) PB L 328 van 21.12.2018, blz. 82.
([4]) PB L 234 van 22.9.2023, blz. 1.
([5]) PB L 211 van 14.8.2009, blz. 94.
([6]) PB L 211 van 14.8.2009, blz. 36.
([7]) PB L 275 van 25.10.2003, blz. 32.
([8]) PB L 327 van 22.12.2000, blz. 1.
([9]) PB L 335 van 29.12.2022, blz. 1.
([10]) PB L 427 van 30.11.2021, blz. 17.
([11]) PB L 169 van 7.6.2014, blz. 108.
([12]) PB L 157 van 20.6.2023, blz. 11.
([13]) PB L 157 van 20.6.2023, blz. 20.

— gezien Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/856 van de Commissie van 26 februari 2019 houdende aanvulling van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot de werking van het innovatiefonds ([14]),

— gezien zijn resolutie van 19 mei 2021 over een Europese waterstofstrategie ([15]),

— gezien zijn resolutie van 19 mei 2021 over een Europese strategie inzake geïntegreerde energiesystemen ([16]),

— gezien zijn resolutie van 10 juli 2020 over een alomvattende Europese benadering van energieopslag ([17]),

— gezien zijn resolutie van 15 januari 2020 over de Europese Green Deal ([18]),

— gezien zijn resolutie van 14 maart 2019 over klimaatverandering – een Europese strategische langetermijnvisie voor een bloeiende, moderne, concurrerende en klimaatneutrale economie in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs ([19]),

— gezien zijn resolutie van 25 oktober 2018 over de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen in de Europese Unie: tijd voor actie! ([20]),

— gezien zijn resolutie van 6 februari 2018 over de versnelling van de innovatie op het gebied van schone energie ([21]),

— gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 14 juni 2023 over de Europese waterstofbank ([22]),

— gezien het advies van het Europees Comité van de Regio's van 30 november 2023 over de Europese waterstofbank,

— gezien artikel 54 van zijn Reglement,

— gezien het advies van de Begrotingscommissie,

— gezien het verslag van de Commissie industrie, onderzoek en energie (A9-0379/2023),

A. overwegende dat de EU partij is bij de Overeenkomst van Parijs en zich ertoe verbonden heeft om de netto-uitstoot van broeikasgassen uiterlijk in 2030 met ten minste 55 % te verminderen ten opzichte van het niveau van 1990 en om uiterlijk in 2050 klimaatneutraliteit te bereiken;

B. overwegende dat waterstof kan worden gebruikt als grondstof, brandstof of energiedrager en aanzienlijk potentieel heeft om sectoren waarin emissievermindering moeilijk te verwezenlijken is, alsook de sector zwaar vervoer, waarvoor rechtstreekse elektrificatie technologisch of uit concurrentieoogpunt niet haalbaar is, koolstofvrij te maken;

C. overwegende dat waterstof ook kan worden gebruikt als energieopslag als laatste toevlucht om het energiesysteem in evenwicht te brengen, waardoor het bijdraagt tot de integratie van het energiesysteem;

D. overwegende dat waterstof op zich een indirect broeikasgas is en men zich steeds bewuster wordt van de effecten ervan op het klimaat, die naar behoren aan de orde moeten worden gesteld door middel van monitoring-, preventie- en beperkingsmaatregelen, in nauwe samenwerking met de industrie;

E. overwegende dat een van de doelstellingen van de EU-waterstofstrategie is om uiterlijk in 2030 ten minste 40 GW aan elektrolyse-installaties voor hernieuwbare waterstof realiseren en 10 miljoen ton hernieuwbare waterstof in de EU te produceren, en dat in het REPowerEU-plan is voorgesteld deze doelstelling aan te vullen door dezelfde hoeveelheid hernieuwbare waterstof in te voeren;

F. overwegende dat de totale investeringen die nodig zijn om deze doelstelling te halen, worden geraamd op 335-471 miljard EUR, en dat nog eens 500 miljard EUR aan investeringen nodig zal zijn om de invoer van de beoogde hoeveelheid hernieuwbare waterstof veilig te stellen;

([14]) PB L 140 van 28.5.2019, blz. 6.
([15]) PB C 15 van 12.1.2022, blz. 56.
([16]) PB C 15 van 12.1.2022, blz. 45.
([17]) PB C 371 van 15.9.2021, blz. 58.
([18]) PB C 270 van 7.7.2021, blz. 2.
([19]) PB C 23 van 21.1.2021, blz. 116.
([20]) PB C 345 van 16.10.2020, blz. 80.
([21]) PB C 463 van 21.12.2018, blz. 10.
([22]) PB C 293 van 18.8.2023, blz. 127.

G. overwegende dat de Europese industrie zich voor de productie van elektrolyse-installaties ten doel heeft gesteld om tegen 2025 ten minste 25 GW aan productiecapaciteit te installeren, wat neerkomt op ongeveer 120 GW aan geïnstalleerde capaciteit in Europa;

H. overwegende dat de kosten van elektrolyse-installaties de afgelopen tien jaar al met 60 % zijn gedaald en volgens de Commissie naar verwachting in 2030 zullen worden gehalveerd dankzij schaalvoordelen;

I. overwegende dat brandstofcellen en elektrolyse-installaties technologie-intensieve componenten en verschillende kritieke grondstoffen nodig hebben, met name platinametalen, waarvan de voornaamste producenten niet in de EU zijn gevestigd en vaak afkomstig zijn uit landen waar mijnbouw is gekoppeld aan ernstige mensenrechtenschendingen, verslechtering van het bestuur, conflicten en aantasting van het milieu, terwijl producenten die in de EU zijn gevestigd kampen met niet-concurrerende exploitatie-omstandigheden;

J. overwegende dat er nog steeds een markt voor hernieuwbare waterstof tot stand moet worden gebracht en dat daarvoor passende consumentenbescherming en aanzienlijke investeringen nodig zijn, zodat alle sectoren waarin emissievermindering moeilijk te verwezenlijken is, koolstofvrij kunnen worden gemaakt;

K. overwegende dat de vraag van eindgebruikers naar hernieuwbare waterstof in alle sectoren moet worden gestimuleerd, ook in sectoren waarin gebruik wordt gemaakt van koolstofarme waterstof met het oog op hun overgang naar een koolstofvrije economie;

L. overwegende dat prijsvorming van cruciaal belang is voor het consolideren van de fundamenten van de waterstofmarkt, met aandacht voor financiële steun van de overheid en het mogelijk maken van doeltreffend regelgevend toezicht en publieke controle;

M. overwegende dat de Commissie de prijs van hernieuwbare waterstof in de EU raamt op 2,5 à 5,5 EUR per kilogram, wat wordt bepaald door de prijs van hernieuwbare elektriciteit en elektrolyse-installaties, terwijl de prijs van op fossiele brandstoffen gebaseerde waterstof ongeveer 1,5 EUR per kilogram bedraagt;

N. overwegende dat mondiale economische partners en concurrenten, waaronder de VS en China, omvangrijke financiële steun verlenen aan hun binnenlandse productie van hernieuwbare waterstof, onder meer door middel van de Amerikaanse Inflation Reduction Act, die hernieuwbare waterstof stimuleert met een belastingkrediet tot 3 USD per kilogram;

1. is ingenomen met de mededeling van de Commissie over de Europese waterstofbank; merkt op dat de benaming “waterstofbank” misleidend kan zijn, aangezien het niet gaat om een bank, maar om een initiatief dat moet fungeren als een efficiënt en gestroomlijnd centraal punt voor de coördinatie van activiteiten en financiële middelen ter ondersteuning van projecten op het gebied van hernieuwbare waterstof in de gehele toeleveringsketen;

2. spoort de Commissie ertoe aan het initiatief meer financiering en zichtbaarheid te geven, aangezien het een belangrijke mijlpaal zal zijn voor het lanceren van de Europese waterstofmarkt; is van mening dat de waterstofbank een duidelijke verantwoordelijkheid moet dragen voor de uitvoering van de aanbevelingen in deze resolutie;

3. herinnert eraan dat hernieuwbare waterstof de enige duurzame vorm van waterstof is; merkt op dat elektrolyse-installaties minder dan 4 % van de totale waterstof in de EU produceren; merkt op dat koolstofarme waterstof een rol zal spelen tijdens de overgang naar een klimaatneutrale economie en bij de uitbreiding van de waterstofmarkt;

4. wijst erop dat de productie van hernieuwbare waterstof energie-intensief is; merkt op dat de productie van elektrolyse-installaties die kritieke grondstoffen bevatten, moet worden opgevoerd opdat de doelstellingen voor hernieuwbare waterstof kunnen worden gehaald; merkt op dat hiervoor bovendien een aanzienlijke uitbreiding van de capaciteit voor hernieuwbare elektriciteit en een verbetering van het elektriciteitsnet nodig is;

5. wijst erop dat het Internationaal Energieagentschap schat dat 32 % van de wereldwijde elektrolyse-capaciteit tegen 2030 in Europa zal zijn gevestigd als alle geplande projecten worden uitgevoerd; benadrukt dat het mondiale leiderschap van de Unie op het gebied van waterstof moet worden gehandhaafd en versterkt door een innovatieve en efficiënte markt te ontwikkelen die producenten en consumenten door middel van adequate infrastructuur met elkaar verbindt;

6. is ingenomen met de voorstellen van de Commissie voor een verordening voor een nettonulindustrie, een verordening inzake kritieke grondstoffen en de herziening van de richtlijn hernieuwbare energie, die moeten bijdragen tot veilige, concurrerende en veerkrachtige waardeketens voor hernieuwbare waterstof die inspelen op de toegenomen vraag naar in de EU geproduceerde waterstof en elektrolyse-installaties; benadrukt dat de waterstofbank een aanvulling moet vormen op de verordening voor een nettonulindustrie;

7. is groot voorstander van gestroomlijnde en snellere vergunningsprocedures in de hele waardeketen om de productie van hernieuwbare waterstof op te voeren en innovatie te bevorderen; dringt erop aan het huidige hoge niveau van milieubescherming te handhaven bij de beoordeling van vergunningsaanvragen, en tegelijkertijd bepaalde milieugerelateerde aspecten van de vergunningsprocedures en administratieve procedures voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie te stroomlijnen;

8. is van mening dat, ter waarborging van de industriële soevereiniteit van de EU in een context van open strategische autonomie, in de eerste uitvoeringsfase van de waterstofbank sterke prioriteit moet worden gegeven aan het opvoeren van de binnenlandse productie, en dat de daaropvolgende fasen kunnen worden opgevoerd om de uitbreiding van concurrerende invoer van hernieuwbare waterstof mogelijk te maken; wijst erop dat zowel steun voor binnenlandse productie als steun voor invoer onder de bevoegdheid van de waterstofbank moet vallen;

9. is ingenomen met de rol van de waterstofbank bij het vergroten van de transparantie over waterstofstromen, transacties en prijzen op de opkomende markt voor waterstof; benadrukt dat deze functie van cruciaal belang is voor het vergroten van het marktvertrouwen, het versterken van het regelgevend toezicht en het publieke toezicht, en bij het leveren van input voor de geïntegreerde planning van energie-infrastructuur;

10. benadrukt dat particuliere financiering een belangrijke rol zal spelen bij de totstandbrenging van een Europese markt voor hernieuwbare waterstof en dat een efficiënte markt, zodra deze ontwikkeld is, niet afhankelijk mag zijn van overheidssubsidies;

11. merkt op dat een robuust regelgevingskader voor de EU-markt voor waterstof kan helpen bij de totstandbrenging van een goed functionerende waterstofmarkt; is van oordeel dat een voorspelbare en minder volatiele prijsontwikkeling noodzakelijk is om investeringszekerheid te creëren voor onmisbare investeringen in waterstofproductie en waterstofinfrastructuur;

12. is van mening dat de gedelegeerde handelingen inzake hernieuwbare vloeibare en gasvormige brandstoffen van niet-biologische oorsprong de voorspelbaarheid en zekerheid voor investeerders hebben vergroot; is ingenomen met het voorstel van de Commissie voor een pakket voor een waterstofmarkt en een koolstofvrije gasmarkt; dringt erop aan te zorgen voor een samenhangend en stabiel regelgevingskader voor de industrie;

13. benadrukt dat de productie van waterstof via elektrolyse volgens het Internationale Agentschap voor hernieuwbare energie waterintensief is en tussen 18 en 24 kilogram water per kilogram waterstof verbruikt; benadrukt dat het waterverbruik nog hoger is wanneer rekening wordt gehouden met de upstream waardeketen; verzoekt de Commissie en de lidstaten bijzondere aandacht te besteden aan hulpbronnenefficiëntie en de kaderrichtlijn water ([23]), met name voor regio's die met droogte worden bedreigd; vraagt dat nader onderzoek wordt gedaan naar technologieën voor waterontzilting die het energieverbruik en de milieueffecten, met name van pekelvervuiling, tot een minimum beperken;

14. benadrukt dat waterstofvalleien en aanverwante infrastructuur een belangrijke rol kunnen spelen als instrumenten om het koolstofvrij maken van industriële gebieden te ondersteunen, de innovatie te bevorderen en bij te dragen aan de lokale economie; merkt op dat waterstofvalleien zorgen voor beveiligde clusters van vraag en aanbod van waterstof in Europa; is van oordeel dat de waterstofbank de verantwoordelijkheid heeft om alle relevante verbruikscentra in de waterstofvalleien te coördineren en te ondersteunen en de grootschalige vlaggenschipprojecten op het gebied van waterstof op te schalen;

Financiële steun voor de binnenlandse productie van hernieuwbare waterstof

15. is ingenomen met het besluit van de Commissie om een eerste op prijzen gebaseerde proefveiling te organiseren ter ondersteuning van hernieuwbare waterstof; neemt er kennis van dat voor de ondersteuning van de productie van hernieuwbare waterstof 800 miljoen EUR is begroot voor een periode van tien jaar; verzoekt de Commissie zorg te dragen voor de beoordeling van deze proefveiling met betrekking tot de doeltreffendheid en de macro-economische en industriële gevolgen ervan;

([23]) Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PB L 327 van 22.12.2000, blz. 1).

16. wijst op de keuze van de Commissie om tijdens de eerste proefveiling steun te verlenen in de vorm van een vaste premie, aangezien het verschil tussen de productie en het verbruik van waterstof, ten minste aanvankelijk, hoog zal zijn; dringt aan op de vaststelling van een vaste premie voor toekomstige veilingen die gelijk is aan of hoger is dan de door de VS voorgestelde premie in het kader van de Inflation Reduction Act; vraagt de Commissie aanvullende mechanismen te overwegen, zoals subsidies, contracten ter verrekening van verschillen en koolstofcontracten ter verrekening van verschillen; is van oordeel dat deze aanvullende mechanismen niet alleen de productie maar ook de vraag naar hernieuwbare waterstof kunnen ondersteunen;

17. wijst nogmaals op het belang van geografisch en sectoraal evenwicht om de productie van hernieuwbare waterstof in de hele EU en het gebruik ervan in sectoren waarin emissievermindering moeilijk te verwezenlijken is, mogelijk te maken; is van mening dat ervoor moet worden gezorgd dat de bestaande regionale verschillen in de EU als gevolg van de uiteenlopende mate van ontwikkeling van de waterstofmarkt, niet nog groter worden; verzoekt de Commissie met klem regionale veilingen op te zetten en daartoe regio's te definiëren die groot genoeg zijn om voldoende concurrentie te waarborgen en tegelijkertijd een geografisch evenwicht te waarborgen; vraagt de Commissie een verdeelsleutel voor te stellen om een gelijkmatige ontwikkeling van de Europese waterstofmarkt in de verschillende regio's te ondersteunen;

18. verzoekt de Commissie technische bijstand te verlenen aan lidstaten met een lage participatiegraad, zoals bepaald in de meest recente herziening van de richtlijn inzake het emissiehandelssysteem ([24]); benadrukt dat dergelijke steun de deelname van aanvragers uit alle lidstaten aan de veilingen in het kader van de waterstofbank moet aanmoedigen;

19. benadrukt dat de waterstofbank ook gericht moet zijn op het aantrekken van kleinere, zich ontwikkelende projecten; stelt voor dat de Commissie een aantal elementen van de vormgeving van de veiling, in het bijzonder het vereiste van de minimale geïnstalleerde elektrolysecapaciteit en de beperking van de maximale volume-biedingen, aanpast en overweegt aanvragen te bundelen om de deelname van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) te vergemakkelijken;

20. vraagt de Commissie de regels inzake de verenigbaarheid van financiële steun van de overheid en financiering in het kader van de waterstofbank opnieuw te beoordelen en te verduidelijken, en daarbij rekening te houden met het feit dat er geen sprake mag zijn van cumulatie voor dezelfde kosten, om eerlijke concurrentie tussen alle aanvragers te waarborgen;

21. benadrukt dat toekomstige veilingen zodanig moeten worden opgezet dat sterke prioriteit wordt gegeven aan de verkoop van hernieuwbare waterstof aan sectoren waarin emissievermindering moeilijk te verwezenlijken is, en aan de sector zwaar vervoer, en met name de lucht- en scheepvaart; is in dit verband van mening dat bepaalde beperkingen moeten worden opgenomen in de subsidiabiliteitscriteria van de veilingen;

22. verzoekt de Commissie niet alleen rekening te houden met de prijs, maar ook een duidelijk systeem van bonuspunten in te voeren voor de rangschikking van inschrijvingen; merkt op dat een dergelijk systeem inschrijvingen die aan het hoogste niveau van duurzaamheid voldoen moet belonen, tot een aanzienlijke groei van het aantal banen moet leiden en hoogwaardige stages en leerlingplaatsen en de her- en bijscholing van werknemers moet bevorderen;

23. beaamt dat de productie van elektrolyse-installaties in de EU dringend moet worden opgevoerd; stelt voor onderscheid te maken tussen exploitatie- en investeringsuitgaven; is van mening dat potentiële steun voor investeringsuitgaven voor koolstofarme waterstof alleen mag worden gebruikt voor investeringen die in een later stadium kunnen bijdragen tot de productie van hernieuwbare waterstof, met name de aankoop van elektrolyse-installaties, en niet de exploitatiekosten mag dekken van koolstofarme waterstof;

Niet-financiële steun voor het waterstofecosysteem van de EU

24. is ingenomen met het idee van de Commissie om het concept te introduceren van "veilingen als dienst"; is van mening dat dit de administratieve kosten voor de lidstaten kan verlagen en een werkelijk Europees traject naar energietransitie zou kunnen bevorderen; vraagt de Commissie dit concept te evalueren en na te gaan hoe dit verder kan worden ontwikkeld voor andere technologieën op het gebied van hernieuwbare energie; benadrukt dat de administratieve lasten tijdens de aanvraagprocedure zoveel mogelijk moeten worden beperkt, zodat de gunningsprocedures ook door kmo's kunnen worden doorlopen;

([24]) Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad (PB L 275 van 25.10.2003, blz. 32).

25. stelt voor dat de waterstofbank specifiek advies moet kunnen verstrekken aan particuliere actoren over de ontwikkeling van installaties voor hernieuwbare en koolstofarme waterstof in de EU; is van mening dat deze dienst niet mag afhangen van de vraag of een aanvrager financiering van de waterstofbank heeft ontvangen; stelt voor dat deze adviesdienst steunt op de deskundigheid van de Europese Investeringsbank (EIB); stelt voor de activiteiten van de Europese alliantie voor schone waterstof op te nemen in de waterstofbank, teneinde een fysiek forum tot stand te brengen waar producenten en consumenten van waterstof elkaar kunnen ontmoeten om advies in te winnen en beste praktijken uit te wisselen;

26. benadrukt dat het belangrijk is de versnippering van EU-entiteiten die zich met waterstof bezighouden, te beperken; stelt voor de activiteiten van de Gemeenschappelijke Onderneming "Schone waterstof", en in het bijzonder het Waarnemingscentrum voor brandstofcellen en waterstof, op te nemen in het kader van de waterstofbank; benadrukt dat een dergelijke opname de overheidsinvesteringen voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie niet mag verminderen;

27. is van mening dat een vrijwillig mechanisme voor gezamenlijke aankopen van waterstof kan bijdragen tot de ontwikkeling van de binnenlandse waterstofmarkt en het veiligstellen van de invoer in het kader van de waterstofbank; benadrukt dat gezamenlijke aankopen ook investeringen in hernieuwbare waterstofproductiecapaciteit zouden vergemakkelijken, de levering van hernieuwbare waterstof tegen betaalbare prijzen zouden garanderen en zouden voorkomen dat Europese consumenten elkaar overbieden;

28. merkt op dat AggregateEU kan fungeren als proefproject voor de ontwikkeling van de waterstofmarkt in het kader van de waterstofbank; verzoekt de Commissie zich te buigen over de ontwikkeling van een mechanisme voor een vrijwillige bundeling van de vraag en gezamenlijke aankoop van waterstof en daartoe, in voorkomend geval, een wetgevingsvoorstel in te dienen; is van mening dat deze beoordeling kan stoelen op een grondige analyse van adequate modellen voor bedrijfssamenwerking en de mogelijkheid om garantieregelingen vast te stellen die de doeltreffende betrokkenheid van kleinere ondernemingen en kmo's mogelijk maken;

29. verzoekt de lidstaten gebruik te maken van groene overheidsopdrachten en daarbij de voorkeur te geven aan goederen die geproduceerd zijn op basis van hernieuwbare waterstof, zoals staal dat gebruikt wordt bij de bouw van openbare gebouwen en infrastructuur;

Invoer van hernieuwbare waterstof

30. merkt op dat de groeiende vraag, ondanks een toename van de binnenlandse productie van hernieuwbare waterstof, invoer uit derde landen kan vereisen; benadrukt dat de waterstofbank synergieën moet benutten om de invoer van hernieuwbare waterstof op te voeren, en daarmee tegemoet te komen aan de toenemende vraag op de Europese markt;

31. benadrukt dat het belangrijk is de in de mededeling van de Commissie over het REPowerEU-plan genoemde infrastructuurcorridors te versterken om de invoer van maximaal 10 miljoen ton hernieuwbare waterstof te vergemakkelijken en tegelijkertijd de decarbonisatie in de partnerlanden te ondersteunen;

32. herinnert eraan dat het mechanisme voor koolstofgrenscorrectie (CBAM) van toepassing zal zijn op waterstof; vestigt de aandacht op de belangrijke rol van de EU als mondiale normbepaler en verzoekt de Commissie uiterlijk op 31 december 2025 te zorgen voor een robuust gemeenschappelijk certificeringssysteem in overeenstemming met de herziene richtlijn hernieuwbare energie voor de invoer van hernieuwbare waterstof, dat gelijkwaardig is aan de regels die van toepassing zijn op de binnenlandse productie, om een gelijk speelveld voor betrouwbare internationale partners te waarborgen;

33. dringt er op aan dat investeringen in hernieuwbare waterstof uit derde landen aan internationale zorgvuldigheidsbeginselen voldoen, zoals de leidende beginselen van de Verenigde Naties inzake bedrijfsleven en mensenrechten, de richtsnoeren van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) voor multinationale ondernemingen en de OESO-richtsnoeren over passende zorgvuldigheid voor verantwoord ondernemerschap;

34. verzoekt de Commissie richtsnoeren vast te stellen met duidelijke en transparante criteria voor het in aanmerking komen voor EU-steun van producenten uit derde landen, op basis van geopolitieke risico's en de mogelijke beperking daarvan door middel van samenwerking, de beschikbaarheid van hulpbronnen voor de binnenlandse energietransitie en de afstemming daarvan op de waarden en de sociale en milieunormen van de EU, alsook op de arbeidsomstandigheden en de rechten van inheemse volkeren;

35. benadrukt dat de omstandigheden voor de productie van hernieuwbare waterstof in sommige regio's van de wereld veel beter zijn dankzij een overvloed aan ruimte en hernieuwbare elektriciteit; herinnert eraan dat de energie- en waterstofdiplomatie van de EU de ontwikkeling van op regels gebaseerde, transparante en niet-verstoorde mondiale waterstofmarkten moet bevorderen en erop gericht moet zijn partnerlanden, wereldwijd en in het bijzonder in de buurlanden van de EU, in staat te stellen hun energietransitie te verwezenlijken en hun milieu-, sociale en democratische normen te verbeteren;

36. benadrukt dat het belangrijk is leveranciers te diversifiëren en een eerlijk mondiaal speelveld te behouden bij het verlenen van steun voor de productie van hernieuwbare waterstof in derde landen; stelt voor het gebruik van de euro verplicht te stellen bij invoer van hernieuwbare waterstof waarvoor EU-steun wordt verstrekt, opdat de euro de mondiale referentievaluta kan worden voor de wereldwijde uitwisseling van waterstof;

Financiële steun voor het vervoer van hernieuwbare waterstof

37. benadrukt dat het voor een succesvolle versnelling van de waterstofmarkt noodzakelijk is ervoor te zorgen dat voldoende wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van adequate waterstofinfrastructuur; niet alleen om vraag en aanbod op elkaar af te kunnen stemmen maar ook om waterstof in de hele EU op te kunnen slaan en te kunnen vervoeren (bv. de European Hydrogen Backbone); beklemtoont dat knelpunten en ontbrekende schakels moeten worden vermeden, zodat waterstof de industrieën kan bereiken die er het meest behoefte aan hebben; benadrukt dat bij de ontwikkeling van een waterstofsysteem waar mogelijk prioriteit moet worden gegeven aan de colocatie van productie en gebruik, en de best mogelijke synergieën met de bestaande infrastructuur voor het vervoer van aardgas mogelijk moeten worden gemaakt;

38. verzoekt de Commissie en de lidstaten aan te sporen tot particuliere investeringen en, waar nodig, te zorgen voor overheidsfinanciering voor nieuwe installaties voor waterstof en voor de herbestemming van de installaties die momenteel voor aardgas worden gebruikt; is van mening dat zowel subsidies als (koolstof)contracten ter verrekening van verschillen met een vervoerskostencomponent geschikte instrumenten kunnen zijn om investeringen in waterstofinfrastructuur te ondersteunen; benadrukt in hetzelfde verband dat extra middelen moeten worden toegewezen aan de Connecting Europe Facility ter verbetering van de financiering van relevante infrastructuur, en dat alternatieve EU-financiering in het kader van het cohesiebeleid en de herstel- en veerkrachtfaciliteit ter beschikking moet worden gesteld;

39. verzoekt de Commissie de waterstofbank te belasten met het coördineren van de verzameling van alle relevante gegevens die door de Commissie, internationale organisaties of de industrie worden verstrekt met betrekking tot de productie, de opslag, het vervoer, de distributie en het verbruik van waterstof; merkt op dat deze gegevens waar mogelijk openbaar moeten worden gemaakt en kunnen worden gebruikt in het besluitvormingsproces voor de goedkeuring van waterstofgerelateerde infrastructuur in het kader van de herziene verordening inzake het trans-Europees energienetwerk ([25]);

Stroomlijning van instrumenten en financiële mechanismen van de EU

40. uit zijn bezorgdheid over het feit dat industrieën momenteel te maken hebben met een lappendeken van verschillende instrumenten voor financiële steun voor de productie van waterstof; verzoekt de Commissie de waterstofbank om te vormen tot een centraal punt voor de financiering van waterstof;

41. neemt kennis van de totale begroting van de waterstofbank van 3 miljard EUR, die tijdens de toespraak over de Staat van de Unie van 2022 werd aangekondigd; verzoekt de Commissie de jaarlijkse begroting voor de komende vijf jaar voor elke pijler van de waterstofbank te verduidelijken en een routekaart met geplande veilingen op te stellen; staat erop dat veilingen in de toekomst ten minste twaalf maanden van tevoren worden aangekondigd om de sector voorspelbaarheid te bieden;

42. spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de totale begroting van de waterstofbank ten opzichte van de subsidies, de stimulansen en het aantrekkelijkere investeringskader in andere delen van de wereld, met name in China en in de VS; is van mening dat de huidige begroting van 800 miljoen EUR voor de eerste proefveiling te beperkt is; verzoekt de Commissie een passende begroting voor te stellen voor de waterstofbank door deze de komende jaren aanzienlijk te verhogen met nieuwe middelen;

([25]) Verordening (EU) 2022/869 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2022 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 715/2009, (EU) 2019/942 en (EU) 2019/943, en Richtlijnen 2009/73/EG en (EU) 2019/944, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 347/2013 (PB L 152 van 3.6.2022, blz. 45).

43. is ingenomen met de tussentijdse herziening van het meerjarig financieel kader (MFK), waarbij de Commissie heeft voorgesteld 5 miljard EUR extra toe te wijzen voor het Innovatiefonds; dringt erop aan dat een aanzienlijk deel van deze aanvullende middelen wordt toegewezen aan de waterstofbank, zodat meer projecten kunnen worden ondersteund uit het Innovatiefonds; benadrukt dat naast het Innovatiefonds moet worden gekeken naar alternatieve financiering, opdat de waterstofbank niet afhankelijk is van schommelingen in de koolstofprijs;

44. verzoekt de Commissie inflatie-indexering van de vaste premie te overwegen om stabiliteit te waarborgen en producenten, met name kleine en middelgrote producenten, te beschermen tegen mogelijke toekomstige prijsstijgingen op het gebied van energie, grondstoffen en operationele werkzaamheden;

45. merkt op dat de Commissie tot dusver geen financieel instrument heeft opgezet om de invoer van hernieuwbare waterstof te ondersteunen; spoort aan tot samenwerking tussen de waterstofbank en door de lidstaten opgezette programma's wat betreft invoer; vraagt de Commissie een wetgevingsvoorstel op te stellen voor een financieel instrument dat gericht is op invoer uit derde landen in het kader van de waterstofbank, indien passend en verenigbaar met het CBAM;

46. benadrukt dat speciaal personeel moet worden ingezet om de werkzaamheden van de waterstofbank verrichten en vraagt om toereikende financiering hiervoor; stelt voor een taskforce voor de waterstofbank op te richten met personeel van alle relevante diensten van de Commissie;

47. is ingenomen met het voornemen van de Commissie om het gebruik van EU-financiering voor waterstofprojecten te stroomlijnen, alsook met het wetgevingsvoorstel voor een platform voor strategische technologieën voor Europa (STEP), waarin hernieuwbare waterstof wordt aangemerkt als een kritieke schone technologie waarvoor verdere ondersteuning nodig is; vraagt dat wordt gestreefd naar een zo groot mogelijke synergie tussen het STEP en de waterstofbank;

48. dringt erop aan dat de waterstofbank het centrale contactpunt wordt voor de verstrekking van informatie over de EU- en nationale financiering die beschikbaar is ter ondersteuning van projecten op het gebied van hernieuwbare waterstof; stelt voor het Hydrogen Public Funding Compass samen te voegen met de waterstofbank en informatie op te nemen over alle relevante financiële instrumenten, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, de Connecting Europe Facility, Horizon Europa en het Innovatiefonds, en deze regelmatig bij te werken;

49. stelt voor dat de waterstofbank een online-instrument opzet dat de industrie, en met name kmo's, in staat stelt snel te beoordelen of een project op het gebied van hernieuwbare of koolstofarme waterstof in aanmerking komt voor EU-financiering, dat het definitieve besluit onverlet laat en geen verstrekking van vertrouwelijke informatie vereist;

50. verzoekt de EIB betere toegang te bieden tot financiering voor projecten op het gebied van hernieuwbare waterstof; verzoekt de EIB leningen tegen nultarief of gegarandeerde leningen te verstrekken, om bij te dragen tot het verkrijgen van langetermijnfinanciering en het mogelijk maken van aandelen- en andere investeringen in relevante projecten;

51. staat achter de invoering van een door de Commissie voorgestelde maximumprijs voor de vaste premie om overcompensatie voor winnende aanvragers die deelnemen aan veilingen te voorkomen; staat erop dat de EU-steun wordt stopgezet zodra de marktprijs van hernieuwbare waterstof concurrerend wordt; verzoekt de Commissie met klem de productiekosten en de marktprijs van hernieuwbare waterstof voortdurend te monitoren en de vaste premie die aan winnende projecten wordt toegekend, aan het einde van elke contractuele regeling tussen producenten en consumenten, en ten minste eens in de vijf jaar, opnieuw te evalueren;

Transparantie, verantwoordingsplicht en verslaglegging

52. acht het noodzakelijk dat de Commissie jaarlijks een verslag uitbrengt waarin de vooruitgang bij de ontwikkeling van de markt voor hernieuwbare en koolstofarme waterstof wordt beoordeeld en de activiteiten van de waterstofbank worden geëvalueerd; pleit ervoor dat dit verslag ook een evaluatie bevat van de geografische verdeling van de financiering, het aantal gecreëerde banen, de veranderingen in vraag en aanbod, de kosten van hernieuwbare waterstof in vergelijking met andere vormen van waterstof, en de ontwikkeling van specifieke waterstofinfrastructuur;

53. verzoekt de Commissie een uitgebreide evaluatie van de waterstofbank in te dienen vóór haar voorstel voor een nieuw MFK;

°
° °

54. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan alle EU-instellingen en de lidstaten.